

Nr 214.

Ankom till riksdagens kansli den 18 juni 1943 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1943/44 till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning m. m.

(2:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkterna 198, 200 och 205) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1943/44 dels till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning ett förslagsanslag av 3,000,000 kronor;

dels till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av centrala verkstadsskolor m. m. ett förslagsanslag av 1,200,000 kronor;

dels till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till driften av centrala verkstadsskolor ett förslagsanslag av 875,000 kronor;

dels till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom ett förslagsanslag av 650,000 kronor;

dels till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Stipendier åt elever vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor;

dels till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Stipendier åt elever vid centrala verkstadsskolor ett förslagsanslag av 600,000 kronor;

dels till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Stipendier åt elever vid verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom ett förslagsanslag av 350,000 kronor;

dels ock till Utbildande av lärare vid yrkesundervisningen ett anslag av 30,000 kronor.

I propositionen nr 255 har Kungl. Maj:t sedermera, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 16 april 1943, föreslagit riksdagen

1. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga sådana jämkningar i gällande grunder för ej mindre understöd (bidrag) åt kommunala anstalter för yrkesundervisning, centrala verkstadsskolor och verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom än även stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid samma anstalter, som kunna föranledas av vad chefen för ecklesiastikdepartementet anfört;

2. medgiva att till Karlskrona stad, Värmlands läns landsting, Västernorrlands läns landsting och Västerbottens läns landsting såsom huvudmän för centrala verkstadsskolor må utgå bidrag såsom ersättning för av huvudmännen före skolornas erkännande som centrala verkstadsskolor havda kostnader för lokalanskaffning med belopp, som av departementschefen angivits;

3. till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 2,700,000 kronor;

4. till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av centrala verkstadsskolor m. m. för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,700,000 kronor;

5. till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till driften av centrala verkstadsskolor för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 900,000 kronor;

6. till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 500,000 kronor;

7. till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av flygmekanikeravdelningar för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 800,000 kronor;

8. till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Stipendier åt elever vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor;

9. till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Stipendier åt elever vid centrala verkstadsskolor för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 600,000 kronor;

10. till Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Stipendier åt elever vid verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom för budgetåret 1943/44 anvisa ett förslagsanslag av 300,000 kronor;

11. till Utbildande av lärare vid yrkesundervisningen för budgetåret 1943/44 anvisa ett anslag av 45,000 kronor.

I. Anordnande av yrkesutbildning för blivande volontärer vid flygvapnet.

Genom beslut den 28 juni 1941 uppdrog Kungl. Maj:t åt chefen för flygvapnet att med anlitanade av underställd personal verkställa utredning om

yrkesutbildning för ynglingar, som önskade anställning vid flygvapnet. Vid utredningen borde övervägas, huruvida möjlighet föreläge att anordna utbildningen under flygvapnets ledning eller — därest så icke kunde ske — att förlägga utbildningen till de centrala verkstadsskolorna.

Med skrivelse den 7 maj 1942 har *chefen för flygvapnet* inkommit med utredning och förslag i ämnet. Enligt förslaget skall flygvapnets årliga behov av volontärer i yrkesgrenarna flyg-, vapen- och torpedmekaniker tillgodoses genom anordnande av verkstadsskolutbildning i erforderlig omfattning. Ett förläggande av utbildningsverksamheten till flygvapnet har ansetts medföra avsevärt högre kostnader, än om den anknytes till den befintliga yrkesskolorganisationen. Enligt förslaget bör därför yrkesutbildningen av ynglingar, som ämna söka anställning såsom volontärer vid flygvapnet, förläggas till vissa centrala verkstadsskolor och andra kommunala skolor för yrkesundervisning.

Yttranden i ämnet ha avgivits av *skolöverstyrelsen*, *flygförvaltningen*, *stats arbetsmarknadskommision* och *statskontoret*.

Departementschefen har för egen del anfört i huvudsak följande.

För flygvapnet är det av den största betydelse att vid rekryteringen av det fast anställda manskapet erhålla personal, som redan före anställningen besitter goda praktiska färdigheter dels i skötsel, vård och reparationer av förbränningsmotorer och vapen m. m., dels i utförandet av arbeten med både metaller och trä såsom arbetsmateriel. Erfarenheten har nämligen visat, att de volontärer, som vid antagningen besitta nämnda färdigheter, i allmänhet på ett avsevärt tidigare stadium än övriga volontärer kunna insättas i flygstations-tjänst. Ej minst under nuvarande förhållanden är det i hög grad önskvärt, att volontärerna efter förhållandevis kort ytterligare utbildningstid i tjänst vid flygvapnet bliva fullt användbara i mekaniker- och liknande tjänst. Till följd av flygmaterielens utveckling har härjämte behovet av ökad yrkesskicklighet hos flygvapnets stammanskap alltmera framträtt. Hittills ha emellertid flygvapnets volontärbeställningar i brist på sökande med förutbildning inom yrkesområdet till väsentlig del måst rekryteras med ynglingar, som helt saknat sådan förutbildning. Det är därför angeläget, att åtgärder skyndsamt vidtagas i syfte att möjliggöra rekryteringen av nämnda beställningar med ynglingar, som före anställningen erhållit viss yrkesutbildning.

Efter verkställd utredning av frågan om anordnande av yrkesutbildning för ynglingar, som önska anställning vid flygvapnet, har *chefen för flygvapnet* framlagt förslag i ämnet, vilket i huvudsak innebär, att flygvapnets årliga rekryteringsbehov av volontärer i yrkesgrenarna flyg-, vapen- och torpedmekaniker skall tillgodoses genom anordnande av ett antal verkstadsskolavdelningar för flygmekaniker, anknutna till vissa centrala verkstadsskolor och andra kommunala yrkesundervisningsanstalter.

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna anser jag det lämpligt, att ifrågavarande yrkesutbildning anknytes till det kommunala yrkesskolväsendet.

Enligt *chefens* för flygvapnet förslag bör verkstadsskolutbildningen göras tvåårig, medan statskontoret ansett, att utbildningstiden borde kunna begränsas till ett år. Efter samråd med *chefen för försvarsdepartementet* anser jag mig i princip böra förorda en tvåårig utbildningstid.

Flygvapnets årliga behov av volontärer i yrkesgrenarna flyg-, vapen- och torpedmekaniker beräknas vid fullt uppsatt vapen till omkring 300. Med denna utgångspunkt anser chefen för flygvapnet erforderligt, att utbildningsorganisationen gives en sådan omfattning, att vid tvåårig utbildningstid 600 elever samtidigt kunna erhålla undervisning. Då högsta antalet elever icke anses böra överstiga 15 per avdelning, erfordras enligt chefens för flygvapnet beräkningar, att 40 yrkesavdelningar anordnas för flygmekaniker. Mot dessa beräkningar har jag i och för sig icke funnit anledning till erinran.

Det är, såsom arbetsmarknadskommissionen uttalat, önskvärt, att denna yrkesutbildning för framtiden organiseras såsom en särskild linje med direkt inriktning på den framtida anställningen vid flygvapnet och således utan att bygga på annan yrkesutbildning vid yrkesskola. Då det emellertid är av vikt, att flygvapnet så snart som möjligt kan tillföras volontärer, vilka före anställningen erhållit en sådan grundläggande skolning, att de efter förhållandevis kort utbildningstid i tjänst vid flygvapnet bliva fullt användbara i mekaniker- eller liknande tjänst, anser jag mig i likhet med flygförvaltningen, skolöverstyrelsen och arbetsmarknadskommissionen böra förorda, att under nästa budgetår — vid sidan av tvååriga yrkesavdelningar för flygmekaniker — jämväl anordnas ettåriga sådana avdelningar, till vilka i första hand böra efter frivillig anmälan uttagas ynglingar, som under innevarande skolår genomgå första årskursen vid vissa av verkstadsskolornas yrkesavdelningar.

För att tillgodose flygvapnets rekryteringsbehov hösten 1944 och påföljande höst av ynglingar, som före tillträdet av volontäranställning erhållit viss förberedande yrkesutbildning, vore det önskligt, att 20 ettåriga och samma antal tvååriga yrkesavdelningar för flygmekaniker kunde igångsättas redan instundande höst. Av skilda skäl torde det dock icke bliva möjligt att redan då påbörja utbildningen vid sammanlagt 40 yrkesavdelningar. Med hänsyn härtill och då det är synnerligen önskvärt, att flygvapnet så snart som möjligt erhåller tillgång till sökande med viss grundläggande yrkesutbildning, torde i första hand böra eftersträvas att i höst få erforderligt antal ettåriga avdelningar till stånd.

Enligt chefens för flygvapnet förslag, vilket i huvudsak tillstyrkts av skolöverstyrelsen och statskontoret, skall staten bestrida såväl engångskostnaderna som de årliga kostnaderna för utbildningsorganisationen. Jag finner icke tillräckliga skäl föreligga härför. Jag vill erinra om att flygvapnets manskapsbeställningar för närvarande locka ett stort antal sökande. År 1942 hade flygvapnet i runt tal 3,900 sökande till omkring 650 lediga manskapsbeställningar. Även om ifrågavarande yrkesutbildning i första hand är avsedd att tjäna flygvapnet och ur den synpunkten kan betraktas såsom ett speciellt statligt intresse, så bör det emellertid ligga i såväl primärkommuners som landstings intresse att kunna erbjuda den uppväxande ungdomen en utbildning av ifrågavarande slag. Jag håller för sannolikt, att det vore möjligt att på vanliga statsbidragsvillkor bygga upp ifrågavarande utbildningsorganisation. I syfte att så snabbt som möjligt få erforderligt antal flygmekanikeravdelningar till stånd, vilket med hänsyn till rådande läge är nödvändigt, anser jag mig dock böra förorda, att Kungl. Maj:t utverkar bemyndigande att göra vissa avvikelser från gällande bidragsgrunder. Nämnade syfte torde tillgodoses, om staten påtager sig ökad andel av i huvudsak vissa engångskostnader för inrättande av flygmekanikeravdelningar. De ekonomiska betänkligheter, som från primärkommuners eller landstings sida kunna förefinnas mot anordnande av yrkesutbildning av ifrågavarande slag, torde främst avse sådana kostnader.

Jämlikt gällande statsbidragsbestämmelser utgår statsbidrag till centrala verkstadsskolor för, bland annat, anskaffning av den första uppsättningen av sådan stadigvarande undervisningsmateriel (maskiner samt verktyg och dylikt), som provas erforderlig, med nio tiondelar av de styrkta kostnaderna.

Kungl. Maj:t torde böra äga medgiva, att den kostnad i nämnda avseende, som betingas av att vid central verkstadsskola inrättas flygmekanikeravdelning, helt bestrides av statsmedel.

Enligt gällande författning angående understöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning må till kommunala anstalter för yrkesundervisning utgå understöd till undervisningsmateriel med belopp, motsvarande hälften eller i vissa undantagsfall intill två tredjedelar av kostnaderna för densamma. Understöd utgår däremot icke till anskaffning av undervisningslokaler m. m. eller till anskaffning av inventarier och inredning av dylika lokaler.

Till kommunal anstalt för yrkesundervisning torde bidrag av statsmedel böra jämlikt Kungl. Maj:ts beprövande kunna utgå till sådana kostnader för anskaffning av undervisningslokaler samt av inventarier och inredning av dylika lokaler, som föranledas av att vid sådan anstalt inrättas flygmekanikeravdelning, med belopp, motsvarande högst hälften av de kostnader, som provas skäligen. Kungl. Maj:t torde vidare böra äga medgiva, att hela kostnaden för anskaffning av den första uppsättningen stadigvarande undervisningsmateriel (maskiner samt verktyg och dylikt), som provas erforderlig för flygmekanikeravdelning, bestrides av statsmedel.

Vid verkstadsskolorna för arbetslös ungdom ha kostnaderna för inventarier och inredning av undervisningslokaler och lokaler för administration m. m. samt för anskaffning av den första uppsättningen stadigvarande undervisningsmateriel helt gäldats av statsmedel. Däremot har understöd av statsmedel icke utgått till bestridande av kostnader för lokalanskaffning.

Därest yrkesavdelning för flygmekaniker inrättas vid verkstadsskola för arbetslös ungdom, torde understöd för sådan yrkesavdelning böra kunna utgå enligt samma grunder, som tillämpas beträffande övriga vid arbetslöshetsskolan upprätthållna yrkesavdelningar. Kungl. Maj:t torde dock böra äga medgiva, att av statsmedel må bestridas jämväl sådana kostnader för lokalanskaffning samt för anskaffning av inventarier och inredning av lokaler för elevinternat, som betingas av att yrkesavdelning för flygmekaniker inrättas vid sådan skola. De kostnader för lokalanskaffning, som det härvid kan bli fråga om, torde närmast utgöras av kostnader för omändringsarbeten beträffande befintliga lokaler och kostnader för förhyrning av lokaler.

Jag vill i detta sammanhang erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 9 april 1943 anbefallt skolöverstyrelsen att i enlighet med de direktiv, chefen för ecklesiastikdepartementet ägde meddela, utan dröjsmål verkställa och till ecklesiastikdepartementet inkomma med utredning i fråga om möjligheten att från och med arbetsåret 1943/44 taga någon av de nuvarande verkstadsskolorna för arbetslös ungdom i Göteborgs och Bohus län i anspråk för utbildning av flygmekaniker.

Om någon av dessa verkstadsskolor för arbetslös ungdom kommer att tagas i anspråk för utbildning av flygmekaniker, torde i samband med omläggningen av undervisningen vid skolan kunna uppstå vissa kostnader, som skäligen böra bestridas av statsmedel. Jag förutsätter, att Kungl. Maj:t skall äga göra de avvikelser från gällande bidragsgrunder, som kunna föranledas av en omorganisation av någon av sagda verkstadsskolor.

Det torde i enlighet med skolöverstyrelsens förslag vara lämpligt, att inköp av stadigvarande undervisningsmateriel för flygmekanikeravdelningar sker centralt för undvikande av konkurrens mellan de olika skolorna och för ernående av fasta och möjligen förmånligare priser.

Gällande stipendiegrunder innebära, att stipendier av statsmedel kunna efter behovsprövning utgå med högst 60 kronor för månad till elever vid verkstadsskolor för arbetslös ungdom samt med högst 45 kronor till elever vid kommunala anstalter för yrkesundervisning och vid centrala verkstadsskolor. Kungl. Maj:t äger emellertid under vissa förutsättningar medgiva en förhöjning vid central verkstadsskola av stipendiebeloppen, dock ej utöver hittillsvarande vid arbetslöshetsskolorna tillämpade maximum.

Till elever vid yrkesavdelningar för flygmekaniker torde stipendier i princip böra utgå enligt de grunder, som gälla beträffande stipendier till elever vid andra yrkesavdelningar vid den yrkesundervisningsanstalt, till vilken flygmekanikeravdelningen är knuten.

Jag har emellertid i det föregående tillstyrkt, att övergångsvis skola anordnas ettåriga yrkesavdelningar för flygmekaniker, till vilka i första hand torde efter frivillig anmälan böra uttagas ynglingar, som genomgått första årskursen vid vissa av verkstadsskolornas yrkesavdelningar. Jag anser mig därför böra förorda, att stipendier av statsmedel må kunna efter behovsprövning utgå med högst 60 kronor för månad till elever vid sådana ettåriga yrkesavdelningar för flygmekaniker. Såsom förutsättning härför torde böra gälla, att eleverna för genomgående av flygmekanikerutbildningen måste inackorderas å den skolort, där utbildningen skall äga rum.

Vid mitt ställningstagande till frågan om stipendier till elever vid yrkesavdelningar och om bidrag till anordnande av sådana yrkesavdelningar har jag utgått från att till kommunala anstalter för yrkesundervisning knutna flygmekanikeravdelningar komma att rekryteras från vederbörande anstalts skolområde. Med hänsyn till att det är önskvärt, att de ettåriga yrkesavdelningarna för flygmekaniker i första hand rekryteras med elever, som tidigare erhållit viss yrkesutbildning, torde dock skyldighet böra föreligga för kommunal yrkesundervisningsanstalt att, om så erfordras, i sådan yrkesavdelning mottaga jämväl elever, som icke ha hemortsrätt inom anstaltens skolområde.

I enlighet med skolöverstyrelsens av statskontoret tillstyrkta förslag förordar jag, att bidrag till engångskostnader för inrättande av flygmekanikeravdelningar redovisas under ett särskilt förslagsanslag. Anslaget torde böra benämnas »Bidrag till inrättande av flygmekanikeravdelningar». Medelsbehovet för nämnda ändamål torde för nästa budgetår kunna beräknas till förslagsvis 800,000 kronor.

Med hänsyn till mitt ställningstagande till frågan om statsbidrag till driften av flygmekanikeravdelningar och till stipendier åt elever vid sådana avdelningar anser jag mig icke böra förorda, att — såsom föreslagits — jämväl kostnaderna för dessa ändamål redovisas under särskilda å åttonde huvudtiteln uppförda förslagsanslag. Nämnda kostnader torde böra bestridas i samma ordning som motsvarande kostnader för andra yrkesavdelningar vid den yrkesundervisningsanstalt, till vilken flygmekanikeravdelning är knuten.

Utskottet.

I likhet med departementschefen finner utskottet det angeläget att åtgärder vidtagas för att möjliggöra rekrytering av flygvapnets volontärbeställningar med ynglingar, som före anställningen erhållit viss yrkesutbildning. Departementschefen har föreslagit, att ifrågavarande utbildning anknytes till det

kommunala yrkesskolväsendet. I syfte att så snabbt som möjligt få erforderligt antal flygmekanikeravdelningar till stånd, har departementschefen förordat att en del avvikelser vidtagas i gällande statsbidragsgrunder, avseende i huvudsak att staten påtager sig ökad andel i vissa engångskostnader för inrättande av flygmekanikeravdelningar. Utskottet har icke funnit det möjligt att bedöma huruvida de av departementschefen föreslagna åtgärderna i nämnda avseende äro ändamålsenliga. Med hänsyn till angelägenheten av att omfördälda utbildning snarast kommer till stånd vill utskottet emellertid icke motsätta sig bifall till departementschefens ifrågavarande förslag. Erfarenheten torde få utvisa, huruvida ett genomförande av detsamma kommer att leda till åsyftat resultat. Utskottet biträder jämväl vad departementschefen förordat i fråga om stipendier till elever vid yrkesavdelningar för flygmekaniker och beträffande anordnade övergångsvis av ettåriga dylika avdelningar. I övrigt har vad departementschefen i detta sammanhang anfört och föreslagit icke givit utskottet anledning till erinran eller yttrande.

II. Statsbidrag till vissa kostnader för centrala verkstadsskolor.

Enligt gällande grunder för statsbidrag för centrala verkstadsskolor ankommer det på Kungl. Maj:t att efter riksdagens hörande i varje särskilt fall pröva och avgöra, huruvida och i vilken utsträckning statsbidrag må utgå såsom ersättning för sådana kostnader för anskaffning av undervisningslokaler samt lokaler för elevinternat, administration m. m., som bestritts före skolas erkännande som centrala verkstadsskolor.

Genom beslut den 18 september 1942 uppdrog Kungl. Maj:t åt *byggnadschefen i byggnadsstyrelsen, översten Ernst Lindh* att verkställa granskning av frågor rörande ersättning för vissa engångskostnader för anskaffande av undervisningslokaler m. m., som huvudmännen för verkstadsskolorna för arbetslös ungdom bestritt, innan frågan om skolornas erkännande såsom centrala verkstadsskolor avgjorts.

I skrivelse den 23 februari 1943 har Lindh framlagt utredning och förslag i ämnet. Häröver ha utlåtanden avgivits av skolöverstyrelsen och statskontoret.

Den föreliggande utredningen avser Karlskrona stads centrala verkstadsskola, Värmlands läns landstings centrala verkstadsskola i Östanås (Älvåsen), Gävleborgs läns landstings centrala verkstadsskola i Tönshammar, Västerbottens läns landstings centrala verkstadsskolor å Sandö och i Sundsvall samt Västerbottens läns landstings centrala verkstadsskola i Vännäs.

Av ifrågavarande sex verkstadsskolor — vilka erkänts såsom centrala verkstadsskolor från och med den 1 juli 1942, verkstadsskolan i Tönshammar för en tid av fem år — ha de fem förstnämnda inrättats såsom verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom och åtnjutit understöd såsom sådana intill nyss-

nämnda tidpunkt. För dessa verkstadsskolor ha tagits i anspråk vissa lokaler, vilka förut använts för arbetslöshetsskolorna och för vilkas anskaffning statsbidrag begärts. Verkstadsskolan i Vännäs åter har inrättats i syfte att bliva erkänd såsom central verkstadsskola. Före skolans erkännande såsom central verkstadsskola har emellertid för skolans räkning uppförts en verkstadsskolbyggnad, för vilken statsbidrag likaledes begärts.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att statsbidrag skulle för ifrågavarande ändamål utgå med ett sammanlagt belopp av 701,725 kronor fördelat sålunda:

till Karlskrona stad för dess centrala verkstadsskola med 86,000 kronor;

till Värmlands läns landsting för dess centrala verkstadsskola med 8,750 kronor;

till Västernorrlands läns landsting för dess centrala verkstadsskola i Sandö med 159,000 kronor samt för dess centrala verkstadsskola i Sundsvall med 162,975 kronor; ävensom

till Västerbottens läns landsting för dess centrala verkstadsskola med 285,000 kronor.

Beträffande statsbidrag till Gävleborgs läns landstings centrala verkstadsskola har förutsatts, att frågan härom sedermera skall upptagas till förnyad prövning.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

III. Anslagsberäkningar.

Departementschefen har beräknat storleken av ifrågavarande anslagsbehov för nästa budgetår på sätt framgår av följande sammanställning:

Anslagsrubrik	Nuvarande anslag, kronor	Föreslaget anslag, kronor
Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning:		
Understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning	2,400,000	2,700,000
Bidrag till inrättande av centrala verkstadsskolor m. m.	1,000,000	1,700,000
Bidrag till driften av centrala verkstadsskolor	500,000	900,000
Understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom	580,000	500,000
Bidrag till inrättande av flygmekanikeravdelningar	—	800,000
Stipendier åt elever vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning	800,000	1,000,000
Stipendier åt elever vid centrala verkstadsskolor	450,000	600,000
Stipendier åt elever vid verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom	350,000	300,000
Utbildande av lärare vid yrkesundervisningen	30,000	45,000
Summa	6,110,000	8,545,000

Emot de av departementschefen verkställda kostnadsberäkningarna för här ifrågavarande olika ändamål för nästa budgetår har utskottet icke funnit något att erinra.

Utskottet.

IV. Hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts får utskottet hemställa,
att riksdagen må

1. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga sådana jämkningar i gällande grunder för ej mindre understöd (bidrag) åt kommunala anstalter för yrkesundervisning, centrala verkstadsskolor och verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom än även stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid samma anstalter, som kunna föränledas av vad departementschefen anför;

2. medgiva att till Karlskrona stad, Värmlands läns landsting, Västernorrlands läns landsting och Västerbottens läns landsting såsom huvudmän för centrala verkstadsskolor må utgå bidrag såsom ersättning för av huvudmännen före skolornas erkännande som centrala verkstadsskolor havda kostnader för lokalanskaffning med belopp, som av departementschefen angivits;

3. till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2,700,000 kronor;

4. till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av centrala verkstadsskolor m. m.* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1,700,000 kronor;

5. till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till driften av centrala verkstadsskolor* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 900,000 kronor;

6. till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Understöd åt verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 500,000 kronor;

7. till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Bidrag till inrättande av flygmekanikeravdelningar* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 800,000 kronor;

8. till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Stipendier åt elever vid kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor;

9. till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Stipendier åt elever vid centrala verkstadsskolor* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 600,000 kronor;

10. till *Kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning: Stipendier åt elever vid verkstadsskolor för viss arbetslös ungdom* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 300,000 kronor;

11. till *Utbildande av lärare vid yrkesundervisningen* för budgetåret 1943/44 å driftbudgeten under åttonde huvudtiteln anvisa ett anslag av 45,000 kronor.

Stockholm den 18 juni 1943.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, Pauli, Gränebo, Torsten Ström, Bernhard Nilsson, Sven Larsson, Gustaf Karlsson, Ekströmer, Emil Petersson* och *Persson* i Skabersjö; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Törnkvist, Skoglund* i Doverstorp, *Eriksson* i Stockholm, *Anderson* i Prästbol, *Danielsson, Ward, Persson* i Falla, *Isacsson, Hansson* i Rubbestad, *Andersson* i Södergård och *Wallentheim*.
